

Toimintamalli ojaston kunnostuksen suunnitteluun veden palauttamiseen soveltuvan kuivuneen suojelusuon valuma-alueella, kun kyseessä on vesilain mukainen ilmoitusmenettely **MUUTOKSET EDELLISEEN VERSIOON KELTAISELLA**

Ojaston kunnostushankkeen käynnistyessä:

Selvitä **Suometsänhoidon paikkatietoaineistot** -karttapalvelun *Vedenpalauttamiseen_soveltuvat_suojelusuokohteet* -karttata-
sosta, sijoittuuko hankkeesi veden palauttamiseen soveltuvaksi todetun suojelusuon valuma-alueelle

- Tässä 10-kohtaisen toimintamallin ohjeistuksessa pyritään mahdollisimman tarkasti kuvaamaan prosessin eri vaiheissa huomioitavat seikat, keskeiset dokumentit ja kyseisiin vaiheisiin liittyvä vastuutahot.
- Tämän toimintamallin mukainen ojaston kunnostuksen suunnittelu poikkeaa normaalista ojasuunnittelusta etenkin kohtien 1, 2, 4 ja 9 osalta.

1. Aineistojen kokoaminen ja alustavan vedenpalauttamissuunnitelman laadinta

Menettelytavat	Dokumentti / Aineisto	Vastuu
- Tee normaalit ojaston kunnostuksen suunnitteluun liittyvät selvitykset. - Selvitä suojelualueeseen rajoittuvan metsikön ojituskelpoisuus/kannattavuus. - Hanki aluetta koskeva karttamateriaali. - Hanki vanha ojitussuunnitelma. - Selvitä suunnittelualueen arvokkaat luontokohteet (esim. metsälain 10 §:n erityisen tärkeät elinympäristöt). - Selvitä maanomistussuhteet.		Ojasuunnittelija

- Selvitä, onko veden palauttaminen vettä johtamalla suojeluun varatulle suolle mahdollista oman ojaston kunnostushankkeesi yhteydessä. Tarkista etukäteen, sijoittuuko hankkeen läheisyyteen veden palauttamiseen soveltuvia suojelusuokohteita Suometsänhoidon paikkatietoaineistot -karttapalvelun karttatasosta <i>Vedenpalauttamiseen_soveltuvat_suojelusuokohteet</i>. - Karttapalvelussa mukana olevat kuivuneet suojelusuot soveltuvat etukätestarkastelun perusteella veden palauttamiseen, mutta tämä vaatii aina tarkempaa suunnittelua. - Tarkista Suometsänhoidon paikkatietoaineistoista myös, onko kohteella tehty Tapio Oy:n toimesta tarkempia maastomittauksia vedenpalautuksen mahdollisuuksien todentamiseksi. Maastomittauksen tulokset (vaatuspisteet, korkeuskäyrät ym.) löydät karttatason <i>Vedenpalauttamiseen_soveltuvat_suojelusuokohteet</i> alta. - Selvitä Suometsänhoidon paikkatietoaineistoista mahdolliset kohteella jo toteutetut vedenpalauttamishankkeet. - Selvitä suunnittelualueella mahdollisesti olevat kiinteät muinaisjäännökset. - Mikäli veden palauttaminen kuivuneelle suojelusuolle on mahdollista ojaston kunnostushankkeen yhteydessä, esittele tämä mahdollisuus niille maanomistajille, joiden alueisiin toimenpiteillä on mahdollista vaikutusta. Esittele veden palauttamisesta sekä maanomistajille aiheutuvia hyötyjä ja mahdollisia haittoja.	- Suometsänhoidon paikkatietoaineistot: https://metsakeskus.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=7780901202ba492ba347a2f8d663fe0b ➔ <i>Vedenpalauttamiseen_soveltuvat_suojelusuokohteet</i> -karttataso	
- Kohteet on määriteltä Suometsänhoidon paikkatietoaineistot -karttapalveluun luokkiin 1 ja 2. Luokitus perustuu 2 m korkeusmallin, virtausreittien sekä luontotyyppien avulla tehtyyn etukätestarkasteluun. - Luokka selviää Suometsänhoidon paikkatietoaineistot -karttapalvelusta kuivuneeksi määritellyn alueen ominaisuustiedoista. - Luokan 1 kohteissa veden palauttamisen mahdollisuudet suojelusuolle ovat hyvät ja helposti tai melko helposti toteutettavissa ilman samaan aikaan toteutettavia ennallistamistoimenpiteitä. - Luokan 2 kohteissa veden palauttaminen on teknisesti toteutettavissa, mutta se voi vaatia erityissuunnittelua ja samanaikaisesti toteutettavia muita ennallistamistoimenpiteitä esimerkiksi kuivuneella alueella olevien	alustava vedenpalauttamissuunnitelma (ojalinja ja purkupiste) kartalla	ojasuunnittelija

ojien vuoksi. Toisinaan voi olla tarpeen tarkentaa suojeluun varatun alueen luontotyyppitietoa. Suunnittelu tehdään tiiviissä yhteistyössä Metsähallituksen luontopalvelujen asiantuntijoiden kanssa. - Tarkastele Suometsänhoidon paikkatietoaineistot -karttapalvelusta löytyvän korkeusmallin, korkeuskäyrästä ja kohteelta mahdollisesti tehtyjen maastomittaustietojen avulla veden palauttamisen mahdollisuuksia. Korkeustiedon saat klikkaamalla karttaa haluamastasi kohdasta. Apuna voit käyttää myös maanpinnan profiilityökalua, joka löytyy esim. Paikkatietoikkunasta. - Tapio Oy:n kartoitushanke tekee maastomittaus ja -suunnittelutyötä suojelusuo-kohteilla osana Helmi-elinympäristöohjelmaa. Hankkeen tulokset ovat löydettävissä täältä. - Hankkeessa kartoitetaan vuosittain noin 45 kohdetta priorisoiden kohteiden toteutusaikataulujen mukaisesti. Mikäli sinulla on tulossa sopivia ojaston kunnostushankkeita lähellä suojelusuota, jolta ei vielä ole mittaustietoja olemassa, ota yhteyttä kartoitushankkeen asiantuntijoihin. - Suunnittele tai hyödynnä sellaisenaan kartoitushankkeen aineistojen pohjalta veden palauttamiseen tarvittavan ojan tai ojien pituus, suuntaus ja lukumäärä suojelusuolle siten, että vettymishaitta suojelusuon ulkopuolella vältetään tai jää mahdollisimman vähäiseksi. - Mikäli valmista aineistoa ei ole, hyödynnä korkeusmallia sekä virtausverkkoa johdeojien suunnittelussa.		
- Ota yhteyttä Metsähallituksen yhdyshenkilöön, jonka kanssa ojaston kunnostus- ja veden palauttamissuunnitelma käydään läpi (esim. sähköpostin välityksellä). - Yhdyshenkilö löytyy karttapalvelusta karttatason Vedenpalauttamiseen soveltuvat-suojelusuokohteet ominaisuustiedoista. - Käy Metsähallituksen yhteyshenkilön kanssa läpi mahdolliset Metsähallituksen ennallistamissuunnitelmat kyseisellä kohteella sekä edut hankkeiden samanaikaistamisesta. - Metsähallituksen asiantuntija selvittää olemassa olevan tiedon veden palauttamiseen vaikuttavista luonnonsuojelullisista tekijöistä (esim. lajit ja luontotyytit).	alustava vedenpalauttamissuunnitelma: ojalinja ja purkupiste kartalla	- ojasuunnittelija - Metsähallituksen yhteishenkilö

- Metsähallituksen asiantuntija voi joutua tarkistamaan tai keräämään luontotietoa kohteelta, mikäli tiedot ovat puutteelliset. - Jos alustavien tietojen pohjalta veden palautus on mahdollista/järkevää, niin ojitussuunnittelija ja Metsähallituksen asiantuntija tekevät yhteisen maastokäynnin, mikäli Metsähallituksen asiantuntija ei ole käynyt kohteella kartoitushankkeen aikana. Maastokäynnillä suunnitellaan tarvittavat toimenpiteet.		
- Kohdealueilla on syytä pyrkiä mahdollisimman laajoihin yhteishankkeisiin, jotka mahdollistavat veden palauttamisen hankkeiden yhteydessä. - Esitle suunnitelma niille maanomistajille, joita veden palauttaminen (johtaminen) koskee ja sovi alustavasti tästä mahdollisuudesta. - Ole suunnittelun eri vaiheissa yhteydessä maanomistajiin veden palauttamiseen liittyvien rakenteiden ja ratkaisujen osalta, jolloin vältät turhat ristiriidat ja sen, ettei asia tule yllätyksenä asianomaiselle osakkaalle.		ojasuunnittelija
- Selvitä Suometsänhoidon paikkatietoaineistot -karttapalvelusta kohteen mahdolliset yksityismaiden suojelualueet (YSA-alueet). Mahdollisten YSA-alueiden YSA-tunnukset löytyvät karttatason <i>Vedenpalauttamiseen_soveltuvat_suojelusuokohteet</i> ominaisuustiedoista. - Pyydä alueellisesta ELY-keskuksen luonnonsuojeluviranomaiselta kyseisten YSA-alueiden rauhoituspäätökset ja selvitä tarvittava menettely. - Tieto alueesi ELY-keskuksesta löytyy karttatason <i>Vedenpalauttamiseen_soveltuvat_suojelusuokohteet</i> ominaisuustiedoista YSA-alueetiedon yhteydestä. Ottaessasi yhteyttä ELY-keskukseen mainitse avainsanat LUONNONSUOJELU, NATURA 2000 ja YSA-ALUEET tavoittaaksesi näistä asioista vastaavan henkilön.	YSA-alueiden rauhoituspäätökset	- ojasuunnittelija - ELY-keskuksen luonnonsuojeluviranomainen
VIITTEET - Luonnonsuojelulaki (1096/1996) 10 §, 29 §, 64 § - Metsälaki (1093/1996) 10 § - Vesilaki (587/2011) 2:11 - Vesiensuojelusuositukset (Tapio 2013)		

2. Maastokäynti Metsähallituksen ennallistamisasiantuntijan kanssa

Menettelytavat	Dokumentti / Aineisto	Vastuu
- Todetaan maastossa vedenpalauttamissuunnitelman toteuttamiskelpoisuus ja merkitään johdeoja tai -ojat sekä muut tarvittavat rakenteet maastoon. - Arvioidaan eri vaihtoehtoista, mikä on paras toteutustekniikka: - Tarvitaanko yksi vai useampia palautus uomia? - Tarkistetaan maastossa, tarvitaanko johdeojan toimivuuden ja/tai suojelusuon luonnonarvojen vuoksi vesiensuojelurakenne, kuten laskeutusallas. - Mikäli maastomittaustietoja ei ole Tapion kartoitushankkeessa kohteelta tuotettu, on tarpeen varmistaa korkeusmallin (Suometsänhoidon paikkatietoaineistot) pohjalta suunniteltujen johdeojien päätepisteiden korkeuserot suojelualueen ulkopuoliseen alueeseen nähden. - Arvioidaan mahdollisesti vettyvän alueen pinta-ala, mikäli tällainen riski on olemassa. Arvioinnissa voidaan käyttää apuna paikkatietotyökaluja. Dokumentoidaan valokuvaamalla ja silmämääräisesti arvioiden mahdollisesti vettyvän metsätalousalueen ja vaikutusalueen (suojelusuo) tila ennen toimenpidettä. Mikäli vettymisriski arvioidaan ilmeiseksi ja sen estämisen kustannus on huomattavasti suurempi kuin edunmenetyksen rahallinen määrä, selvitetään vedenpalautusta ehdottavan osakkaan halukkuus edunmenetyksen korvaamiseen. Mikäli edunmenetystä ei haluta korvata, hankkeesta on luovuttava, ellei maanomistaja muuhun suostu. Vaihtoehtoisesti voidaan selvittää mahdollisuus vettyvän alueen vapaaehtoisesta suojelusta korvausta vastaan. - Tarkistetaan maastossa, aiheuttaako veden palauttaminen uudelleenjärjestelyjä koko ojaverkoston suunnittelussa. - Metsähallituksen ennallistamisasiantuntija arvioi suunniteltujen toimenpiteiden vaikutuksen Natura 2000 -alueen suojelun perusteena oleville luonnonarvoille (luontotyypit ja lajit).	Lomake: Maastolomake oja-suunnittelijalle ja ennallistamisasiantuntijalle (ympäristö.fi)	- ojasuunnittelija - Metsähallituksen ennallistamissuunnittelija

- Merkittävää heikennystä näille ei saa aiheutua. Ennallistamisasiantuntija kirjaa arvion hankkeen vaikutuksista Natura 2000 -alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin ja lajeihin [maastomuistioon](#).
- Maastomuistio laaditaan sekä valtionmaiden suojelualueista että YSA-alueista.
- Maastomuistion liitteeksi laaditaan kartta, johon kirjataan maastossa tehdyt huomiot ja merkitään alustavasti padot, täytettävät ojat ja johdeojat.
- Maastomuistiosta ja kartasta kannattaa laatia luonnos jo maastokäynnin aikana.
- Mikäli maastokäynnillä todetaan, että suunnittelussa voidaan edetä, Metsähallituksen asiantuntija päivittää kohteen luontotyyppi- ja toimenpide-ehdotustiedot luonnonsuojeluhallinnon SAKTI-järjestelmään ja lajitiedot LajiGIS-järjestelmään ja muodostaa palautusalueesta toimenpidesuunnittelun alueen ja edelleen toimenpidesuunnitelman.
- SAKTI:n toimenpidesuunnitelmaan (TPS) kirjataan vaikutukset Natura 2000-luontotyyppeihin sekä direktiivi- ja uhanalaisiin lajeihin. TPS laaditaan mahdollisimman kevyenä: lyhyt kuvaus tavoitteesta ja toimenpiteistä, toimenpidekuviot ja Natura-arviointi.
- Toimenpidekuvioista muodostetaan SAKTI työkohde, jonne tarkennetaan kaittävien ojien paikat, toteutusohjeet ja rajoitukset (esim. lajiesiintymät) yms.
- Toimenpidesuunnitelman hyväksyy Luontopalvelujen alueellinen luonnonsuojelupäällikkö.
- Toimintatapa koskee sekä valtionmaiden suojelualueita että YSA-alueita.
- Maastokäynnin päätteeksi ennallistamisasiantuntijan ja ojasuunnittelijan suositellaan käyvän yhteenvedon kautta läpi maastossa sovitut asiat kartan avulla ja varmistettava, että näkemykset toimenpiteistä ovat yhteneviä.

3. Ojaston kunnostussuunnitelman koonti ja suunnitelman toimittaminen hankkeen osakkaille

Menettelytavat	Dokumentti / Aineisto	Vastuu
• Merkitse ojitusermittelmälomakkeelle arvioimasi tiedot mahdollisista haitoista pinta-ala-arvioineen. • Laadi suunnitelmakartta, jossa näkyvät veden palauttamisen vaihtoehdot ja käytettävät vesiensuojelurakenteet. Käytä veden palauttamiseen liittyvien rakennelmien ja ojaverkostojen paikkojen suunnittelussa laserkeilausaineistosta laadittua korkeusmallia. • Laadi kuvaus veden palauttamisesta ja vesiensuojelun mahdollisista erityisrakenteista vesiensuojelusuunnitelmaan. • Laadi kustannusarvio, jossa on huomioitu veden palauttamiseen liittyvät tarpeet ja toimenpiteet. • Toimita suunnitelma hankkeen osakkaille, metsähallitukselle ja yksityisille maanomistajille.	• ojaston kunnostussuunnitelma	• ojasuunnittelija

4. Metsähallituksen suostumuksen ja yksityisten maanomistajien ojitusermittelmien hankkiminen, sekä sopimuksen teko

Menettelytavat	Dokumentti / Aineisto	Vastuu
○ Hanki Metsähallitukselta suostumus ennallistamistoimenpiteille suojelualueilla ja suojeluun varatulla alueella, mikäli kyseessä on Metsähallituksen hallinnoima alue. ○ Kaikki muut paitsi YSA-alueet ovat Metsähallituksen hallinnoimia suojelualueita. • Suostumus on maksuton. • Suostumusta haetaan toimittamalla sähköinen PDF-lomake Metsähallituksen kirjaamoon, kirjaamo@metsa.fi ○ Lomake suostumuksen hakemiseksi dokumenttipaketissa.	• Lomake: Metsähallituksen ojitusermittelmien hakeminen ja myöntäminen Natura 2000 -alueelle (ymparisto.fi)	• ojasuunnittelija • Metsähallituksen luontopalvelujen luonnonsuojelupäälliköt

- Liitä suostumushakemukseen kohdan 2 mukaisella maastokäynnillä laadittu maastomuistio sekä vedenpalauttamissuunnitelman kartta. Suostumuksen käsittelyajaksi on varattava 1 kk. On huomioitava, että suostumuksen tulee olla käsitelty ennen ojitusilmoituksen toimittamista ELY-keskukseen. - Suostumukseen voidaan kirjata myös ohjeita ja huomioitavia näkökohtia asiaan liittyen (esim. alueen muusta käytöstä tai luontoarvoista johtuva tarve työn ajankohdalle). - Metsähallitus selvittää ennen suostumuksen antamista, tarpeen mukaan ollen yhteydessä ELY-keskukseen, että suunnitellut toimet eivät aiheuta merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Natura 2000 -alueen suojeluperusteisiin. - Liitä suostumushakemukseen kohdan 2 mukainen TPS sekä työkohdesuunnitelma karttaliitteineen. - Suostumus toimitetaan sähköpostitse hakijalle ja tiedoksi ELY-keskukselle.		
Hanki yksityisiltä maanomistajilta normaalin käytännön mukaisesti ojitusluvat.	ojitusluvat	ojasuunnittelija
Tee sopimus vedenpalauttamisesta, mikäli kohde kuuluu Natura 2000 -verkostoon	sopimus vedenpalauttamisesta	osakkaat ja haitankärsijät
VIITTEET - Luonnonsuojelulaki 14 §, 64–66 § - Vesilaki 5:9		

5. Ojitusilmoituksen laatiminen		
Menettelytavat	Dokumentti / Aineisto	Vastuu
- Laadi ojitusilmoitus ja toimita se liitteineen alueesi ELY-keskukseen. Riippumatta ojaston kunnostushankkeen pinta-alasta ojitusilmoitus tehdään aina toimittaessa Natura 2000 -alueen lähellä. - Ojitusilmoituksessa on todettava, ettei Natura 2000 -alueen suojeluperusteina olevia luonnonarvoja heikennetä merkittävästi tehtävillä toimenpiteillä.	Ojitusilmoitus sekä liitteet: - ojaston kunnostussuunnitelma - ojitusluvat - sopimus veden palauttamisesta - Toimenpidesuunnitelman tarpeelliset osiot sekä työkohdetiedot karttoineen.	ojasuunnittelija

	• suostumus Metsähallitukselta • maastomuistio • ojitussuunnitelmakartta • kartta valuma-alueesta ja vesimääräperusteisesti mitoitettavien vesiensuojelurakenteiden yläpuolisista osavaluma-alueista • laskeutusaltaat ja niiden mitoitustiedot • muiden vesiensuojelurakenteiden mitoitustiedot ja tarvittaessa rakennepiirrokset • muut tarvittavat liitteet, kuten kartta kuivatusvesien johtamisreitistä alapuoliseen vesistöön, elleivät sisälly ojitussuunnitelmakarttaan	
VIITTEET • Luonnonsuojelulaki 64-66 § • Vesilaki 5:6		

6. Ojitusilmoituksen käsittely ELY-keskuksessa		
Menettelytavat	Dokumentti / Aineisto	Vastuu
• Tarkista, että ojaston kunnostussuunnitelmasta löytyvät seuraavat tiedot: ○ hankkeesta vastaavan nimi ja yhteystiedot ○ hankkeen sijainti rajauksineen (esitettävä myös asianmukaisella kartalla) ○ yleiskuvaus kuivatettavasta alueesta ○ selvitys alueen kuivattamiseksi aikaisemmin suoritetuista toimenpiteistä	• lausunto ojitusilmoituksesta • ohje vedenpalauttamisen velvoittamiseen ojaston kunnostushankkeissa	• ELY-keskus, vesilain valvoja

- selvitys perattavista ja kaivettavista uomista, vesiensuojelurakenteista ja muista suunnitelluista toimenpiteistä niiden sijaintia osoittavine karttoineen
- hankkeen toteuttamisen ajankohta ja kesto
- selvitä hankealue ja sen ulkopuolinen valuma-alue (ha)
- tutki muutetaanko ojien virtaussuuntia
- tarkista kaivettavien ojien etäisyys vesistöön sekä laskeutusaltaiden sijainti suhteessa tulvavyöhykkeeseen ja ojien ja vesistöjen väliin jätettävät suojakaistat
- sekä miten tulvat on huomioitu ojitussuunnitelmassa
- tarkista lietekuoppien toteutusmäärä ja -väli, erityisesti mikäli ne ovat ojien ainoat vesiensuojelumenetelmät
- tarkista laskeutusaltaiden lukumäärä ja sijainti sekä niiden mitoituksen riittävyys
- tarkista onko suunnitelmassa mahdollisesti esitetty kaivu- tai perkauskatkoja ja kuinka pitkiä ne ovat
- tarkista onko suunnitelmassa mahdollisesti pintavalutuskenttiä tai kosteikkoja sekä niiden mitoituksen riittävyys
- tarkista mahdolliset erikoisratkaisut; pohjapatojen ja muiden erikoisrakenteiden sijainti ja perustelu niiden tarpeelle sekä maininnat vedenlaadun seurannasta tms.
- tarkista hankkeen toteutusaikataulu sekä missä järjestyksessä eri osat tullaan kaivamaan
- tarkista, onko hankkeen arvioitu vaikuttavan vesistöjen vedenkorkeuksiin sekä onko vedenkorkeudet ennen toimenpiteitä mitattu
- tarkista selostus alueen maaperän laadusta ja maininnat eroosioherkistä alueista
- selvitä, esiintyykö hankealueella happamien sulfaattimaiden yleiskartoituksessa todettuja kohteita ja sijoittuuko alue kartoitustietojen mukaan potentiaaliselle esiintymisalueelle
- tarkista luonnontilaisen kaltaiseksi aikojen kuluessa palautuneiden pu-roumien mahdollinen sijainti (vesilaki 5:8.2)
- tarkista, onko suunnitelmassa ajateltu merkitä maastoon suojelun kannalta tärkeät kohteet

○ arvioi vesiensuojelun taso ja hankkeen vaikutukset; arvioinnissa otetaan huomioon myös tiedossa olevat muut samalle vesialueelle vaikuttavat toteutetut (n. 5 vuoden sisällä) ja tiedossa olevat tulevat ojaston kunnostushankkeet ja mahdolliset muut tiedossa olevat maankäytön hankkeet ○ mikäli erityistapauksissa suunnitellaan kuivatusta pohjavesialueelle, tulee tarvittaessa selvittää, voiko aiheutua vesilain 3:2:ssä tarkoitettuja muutoksia ja seurauksia ○ lähetä vastaanottoilmoitus ja ohjeet; vastaanottoilmoitusta ei tarvitse lähettää, jos välittömästi havaitaan, että ilmoituksesta annetaan lausunto ○ laadi tarvittaessa asiasta lausunto, jossa otetaan muun ohella kantaa luvan tai ojitustoimituksen tarpeeseen ○ tarkista, sijaitseeko ojaston kunnostusalueella tai sen läheisyydessä suojelualueita, luonnonsuojelulain 29 §:n suojeltavia luontotyyppisiä, metsälain 10 §:n erityisen arvokkaita elinympäristöjä tai muita arvokkaita elinympäristöjä, luonnontilaisia noroja tai puroja, enintään 1 ha suuruisia lampia, järviä, enintään 10 ha:n fladoja tai kluuvijärviä, lähteitä, pohjavesialueita, vedenottamoita tai kivoja • Täytä tietojärjestelmään (VESTY) ilmoituksen tiedot erillisen ohjeen mukaisesti. • Arkistoi asiakirjat. • Ojitusilmoituksen käsittelyaika on 60 vrk siitä hetkestä, kun se on kirjattu vastaanotetuksi. • Lähetä lausunto tiedoksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, Metsähallitukselle ja Metsäkeskukselle.		
• ELY-keskus ottaa lausunnossaan kantaa hankkeen Natura 2000 -alueen suojelualueille aiheuttamien vaikutusten merkittävyyteen. • Arvioinnin tukena käytetään maastomuistiota (ks. kohta 2).	• ojitusilmoituksen lausuntoon liitettävä kannanotto Natura 2000 -alueelle aiheutuvista vaikutuksista	• ELY-keskus, luonnonsuojeluviranomainen
• ELY-keskus tekee tarvittaessa YSA-aluetta koskevan poikkeuslupapäätöksen.	• poikkeuslupapäätös koskien YSA-alueen rauhoitusmääräyksiä	• ELY-keskus, luonnonsuojeluviranomainen
VIITTEET • Vesilaki 2:11, 3:2, 5:3, 5:6, 5:8		

- Luonnonsuojelulaki 29 §, 64–66 §
- Metsälaki 10 §
- Laki säädettyjen määräaikain laskemisesta (150/1930)

7. Rahoituksen hakeminen Metsäkeskukselta

Menettelytavat	Dokumentti / Aineisto	Vastuu
• Mikäli ojaston kunnostushanke toteutetaan KEMERA-säännösten mukaisesti, haetaan rahoitusta Metsäkeskukselta. Hankkeen kokoon suhteutetut kohtuulliset veden palauttamisen toimenpiteet on mahdollista toteuttaa osana hankkeen vesien suojelua. • Ojaston kunnostussuunnitelma ja rahoitushakemus lähetään maanomistajille allekirjoitettavaksi. • Ojaston kunnostus ja allekirjoitettu rahoitushakemus toimitetaan Metsäkeskukseen. • Rahoitushakemukseen liitetään asiakirjat, jotka liittyvät myös ELY-keskukseen toimitettuun ojitusilmoitukseen (ks. kohta 7).	• ojaston kunnostussuunnitelma • rahoitushakemus	• ojasuunnittelija • maanomistajat • Suomen metsäkeskus

VIITTEET

- Kestävän metsätalouden määräaikainen rahoituslaki (34/2015) 22 §

8. Hankkeen toteutus

Menettelytavat	Dokumentti / Aineisto	Vastuu
• Kilpailuta hankkeen toteutus. Varmista, että urakoitsijalla on erikoisolosuhteisiin soveltuva kalusto.	• hankkeen kilpailutusasiakirjat • hankesuunnitelma	• ojasuunnittelija

- Varmista riittävä työnjohto hankkeen toteutuksessa. Erityisolosuhteet saattavat edellyttää työnjohdon normaalia useammin toistuvaa paikallaoloa, mikä nostaa kustannuksia. Urakoitsijan kokemus vähentää työnjohdon läsnäolopainetta. - Hanke toteutetaan ojaston kunnostussuunnitelman mukaisesti sisältäen ojan kaivun suojelualueelle. - Ojan kaivu suojelualueelle suositellaan tehtäväksi talven aikana, jolloin luontoon jää toimenpiteistä vähiten jälkiä. - Varmista toteutuksen aikana ja sen jälkeen veden johtuminen oikeaan suuntaan. - Tarkkaile mahdollisen vettyvän alan suuruutta ojaston kunnostusalueella todellisen haitan arviointia varten.		
VIITTEET - Vesilaki 5:7 § - Luonnonsuojelulaki 64–66 §		

9. Seurantakäynti/Toteutuksen arviointi		
Menettelytavat	Dokumentti / Aineisto	Vastuu
- Tehdään hankkeen toteutusta seuraavana vuonna kasvukauden aikana. - Käynnin tarkoituksena on varmistaa tehtyjen toimenpiteiden ja ratkaisujen toimitus. - Käynnille osallistuu myös Metsähallituksen ennallistamisasiantuntija. - Maanomistaja kutsutaan maastokäynnille. - Käynti dokumentoidaan maastomuistioon, jonka laatii ojasuunnittelija.	Lomake: Seurantakäynnin maastolomake ojasuunnittelijalle (ymparisto.fi)	- ojasuunnittelija - Metsähallituksen ennallistamisasiantuntija
9 A. Mikäli seurantakäynnillä todetaan vettymishaittaa		
Varmistutaan siitä, että vettymishaitta todella on seurausta vedenpalauttamistoi- menpiteen epäonnistumisesta.	Lomake: Maastolomake oja- suunnittelijalle ja ennallista- misasiantuntijalle (ympa- risto.fi)	- ojasuunnittelija - Metsähallituksen ennallista- misasiantuntija

- Mikäli vettymisen todetaan olevan seurausta veden palauttamisesta, ottaa ojitustai ennallistamissuunnittelija yhteyttä haitan kärsijään ja toimenpiteen suorittaneisiin maanomistajiin. - Virhe korjataan ensisijaisesti neuvottelemalla korjaavista toimenpiteistä osapuolten välillä. Mikäli virheen korjaaminen ylittää suhteettomasti edunmenetyksestä maksettavan korvauksen määrän, voi korvausvelvollinen maksaa edunmenetyksen rahalla. - Vettyneestä alueesta voi olla mahdollista perustaa maanomistajan niin halutessa luonnonsuojelualue. - Mikäli kohteella ei pystytä toteuttamaan korjaavia toimenpiteitä tai suojelua, on haitankärsijällä vettymisen johdosta aiheutuneesta edunmenetyksestä mahdollista saada täysi korvaus. Sopimussuhteeseen perustuvassa korvauksessa menetellään sopimuksen mukaisesti. Sopimuksen ulkoisessa korvauksessa menetellään siten kuin vesilaissa säädetään.	Ohje: Edunmenetysten korvaaminen Natura 2000 -verkoston soiden vedenpalautuksessa kunnostusojituksen yhteydessä (doria.fi)	- toimenpiteen suorittaneet maanomistajat - ELY-keskus - Ympäristöministeriö
VIITTEET - Vesilaki 13:1, 13:3, 13:6, 13:8, 13:9, 13:11, 13:13, 13:14 - Luonnonsuojelulaki 24 §:n 1 ja 2 momentti		

10. Aineistojen päivitys

Menettelytavat	Dokumentti / Aineisto	Vastuu
Veden palauttamiseen soveltuvat suojelusuokohteet -karttatason päivitys Karttatasoa täydennetään uusilla kohteilla tarvittaessa. Karttatason lisätään uusia taustatietoja, kuten korkeuskäyrästäjä ja maastossa mitattua maaston korkeustietoja. Päivitykset pyritään tekemään heti, kun uusia aineistoja on saatavilla, kuitenkin vähintään 1-2 kertaa vuodessa.		- ELY-keskus - Suomen Metsäkeskus

**Kohteilla tehtyjen toimenpiteiden päivitys kuivuneiden suojelusoiden karttapalve-
luun:**

- 1) Metsähallituksen Luontopalvelut tai ELY-keskus toimittaa tiedon kohteella toteutettujen veden palauttamiseen liittyvien toimenpiteiden toteutuksesta Metsäkeskukseen.
- 2) Metsäkeskus poistaa Tapio Oy:n kartoitushankkeessa tai maastokäynnin yhteydessä veden palauttamiseen teknisesti toteuttamiskelvottomiksi todetut kohteet karttapalvelusta.
- 3) Tietojen tallentaminen karttapalveluun:
 - Metsäkeskus tallentaa päivitettyt ja muuttuneet tiedot veden palauttamiseen soveltuvat suojelukohteet -karttatasoon.
 - Metsähallituksen Luontopalvelut päivittää suojeluun varatun alueen osalta tiedon SAKTI-järjestelmään. Toteutunut hanke, hanketyypin kirjaaminen seurantaa varten.

- karttapohjalle laadittu toteutettava kunnostusojitusuunnitelma johdeojineen tai vastaavat tiedot digitoituna shape-tiedostona
- ojitushanketieto veden palauttamiseen liittyvistä toimenpiteistä sähköisessä muodossa tai paperikarttana

- ELY-keskus
- Suomen Metsäkeskus